

Egyetemisták sportfogadási szokásai: megélhetési forrás vagy hazardjáték?

Students' sports betting habits: a source of livelihood or gambling?

ÖSSZEFOGLALÁS:

Bevezetés: A szerencsejáték évezredek óta az emberiség része. Kezdetben mint egy társasági örömszerzési forma jelent meg, azonban nem csak kikapcsolódás volt a célja, hanem a vagyonszerzés is.

A vizsgálat célja: Kutatásunk célja, hogy betekintést nyerjünk az egyetemisták sportfogadási szokásaiba.

Eredmények: A vizsgálatunkban azt láthatjuk, hogy a megkérdezettek 85%-a bizony utánajár a csapata aktuális formájának, tehát fellelhető egyfajta tudatosság játékosokban. A megkérdezettek majdnem fele úgy gondolja, hogy meg lehet élni a

sportfogadásból, viszont mindössze 7% játszik valóban megélhetési forrásként. A többség kis összegekben játszik. A megkérdezettek csak 55%-a vallja magát szerencsejáték-függőnek, annak ellenére, hogy napi rendszerességgel fogadnak.

Következtetések: Az egyetemisták körében nagyon népszerűek a szerencsejátékok és ezen belül a sportfogadás. Ebből a szempontból legkedveltebb sportágak a labdarúgás, kézilabda, darts, tenisz. A sportfogadási szokásaikat nézve játszanak fogadóirodában és interneten egyaránt, viszont a többség egyedül szeret játszani, és csak kis részük társaságban.

Kulcsszavak: sportfogadás, egyetemisták, függőség, nyeremények.

ABSTRACT:

Introduction: Gambling has been a part of humanity for thousands of years. In the beginning, it appeared as a form of social pleasure, however, its purpose was not only relaxation, but also the acquisition of wealth.

Purpose of the study: The purpose of our research is to gain insight into the sports betting habits of university students.

Results: In our survey we can see that 85% of the respondents do research the current form of their team, so a kind of awareness can be found among the players. Almost half of the respondents believe that it is possible to make

a living from sports betting, but only 7% actually gamble as a source of livelihood. The majority play in small amounts. Only 55% of those surveyed admit to being addicted to gambling, despite the fact that they bet on a daily basis.

Conclusions: Gambling and sports betting are very popular among university students. From this point of view, the most popular sports are football, handball, darts and tennis. Looking at their sports betting habits, they play both in bookmakers and on the Internet, but the majority like to play alone and only a few of them in company.

Keywords: sports betting, university students, addiction, prizes

BEVEZETÉS

A szerencsejáték évezredek óta az emberiség része, mely kezdetben mint társasági örömszerzési forma jelent meg. Azonban nem csak kikapcsolódás volt a célja, hanem a vagyonszerzés is. Az évezredek során számos formája jelent meg, újabb és újabb változatai alakultak ki.

Az első hiteles feljegyzések Kínából származnak. Itt már (i. e. 2300) farajzokat, az Énekek könyvében pedig leírásokat is találunk. Ekkor a dominót és a lottót játszották, majd később megjelent a kenő. A kilencedik században pedig a kártyajátékok lettek igen divatosak. Bár a szerencsejátékot szigorúan korlátozták az ókori Rómában és a görög társadalmakban, azonban az itt élő emberek

lelkes szerencsejátékosok voltak. Kr. e. 500-ban Sophokles, a költő, azt állította, hogy a görögök feltalálták a dobókockát. Visszatértek a valutát helyettesítő chipekhez, és ezzel kikerülték a szerencsejáték-korlátozásokat.

Ebben az időben a kockajátékok (astragolos), illetve állat- és emberviadalok rendkívül népszerűek voltak, melyeket nyilvános kocsmákban, az úgynevezett popinákban, valamint játéktérmekekben bonyolítottak le. Később a 17. században Olaszországban több ellenőrzött és szabályozott kaszinóház alakult ki, melyek a következő két évszázadban elterjedtek a kontinentális Európában is. A 19. századhoz közeledve kaszinósobák jelentek meg az Egyesült Államokban, majd 1960-tól napjainkig Las Vegas lett a szerencsejátékok egyik fellelővára.

Szerző:
ZSEDELY ZSOMBOR
Egyetemi hallgató
SZTE JGYPK Sport
és Rekreáció-szervezés
z.zombor6666@gmail.com

Szerző:
DR. BÓKA FERENC PHD
Főiskolai docens
SZTE JGYPK Testnevelési és
Sporttudományi Intézet
6723 Szeged, Gál utca 17.
boka.ferenc@szte.hu
Főbb kutatási területei:
rekreáció, versenysport

Rovatszerkesztő:
DR. SZATMÁRI ZOLTÁN
főiskolai tanár
thend.2011@gmail.com
KERT, Tehetséggondozás
programvezető

Természetesen az internet kialakulása szorosan kapcsolódik az online szerencsejátékok történetéhez. Ezen hazárdjátékok megjelenése hatalmas nemzetközi gazdasági tevékenységgé nőtték ki magukat, és 2009-ben becslések szerint 335 milliárd dollárt költöttek el az online játékosok. Az internet megjelenésével kényelmesebbé és egyszerűbbé vált a játék, hiszen a játszani vágyónak ki sem kell mozdulnia otthonából, és a készpénzforgalmat is mellőzheti.

Kutatásunk célja, hogy ebbe a történelmileg hatalmas múltú szórakozási formába, mélyebb betekintést nyerjünk, melynek a fókuszában, egy népszerű szerencsejáték-fajtát helyeztünk, a sportfogadást. Továbbá, hogy vizsgáljuk az egyetemisták szerencsejáték-, illetve sportfogadási szokásait.

Kutatási kérdések: Válaszokat szeretnénk kapni arra, hogy milyen mérkőzéseket fogadnak meg, tudatosan vagy csak véletlenszerűen kötnek-e fogadásokat? Mekkora összegben tesznek egy adott mérkőzésre, és mekkora százalékban élnek meg belőle? A sportfogadás terén nyereségesek-e, illetve vannak-e függők közöttük?

Az 1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték-szervezésről, 1. § (1) bekezdés meghatározza a szerencsejáték fogalmát. „Szerencsejáték minden olyan játék, amelyben a játékos pénz fizetése vagyoni érték nyújtása fejében meghatározott feltétel fennállása vagy bekövetkezése esetén pénznyeremény vagy más vagyoni értékű nyereményre válik jogosulttá”. Nyereség, illetve veszteség kizárólag vagy túlnyomórészt a véltentől függ. E törvényt alkalmazásában szerencsejátéknak minősül a fogadás is. E törvényt kell alkalmazni – a törvényben külön szabályozott esetekben – a játékautomatákra és az ajándéksorsolásra is.

A szerencsejátékoknak számos fajtájával találkozhatunk nap mint

nap. Beszélhetünk legálisról és illegálisról egyaránt. Fogadásokat köthetünk, téteteket tehetünk kaszinókban, lottózókban, ló- vagy kutyaversenyeken, kártyajátékokon és sporteseményeken is (Gerstain et al, 1999).

Mi sem bizonyítja jobban az emberre gyakorolt hatását, hogy a XX. század elején a szerencsejáték-függőségben szenvedők száma radikálisan emelkedni kezdett. E század végéhez közeledve jogi lépéseket vezettek be ez ellen, hiszen megoldást próbáltak találni a társadalomban okozott káros hatásaira.

Anglia, az Egyesült Államok, Franciaország mind sorra rendelte el a játéktérmekek bezárását. A nyugati példát követve a többi európai ország is sorra szüntette meg a játéktérmeiket, köztük Magyarország, Olaszország és Spanyolország. Ezek a szankciók egy apró kis hercegségnek kedveztek, Monacónak.

Ez vezetett ahhoz, hogy a monte-carlói kaszinók fellendültek (Keresztes és Szabó, 2018). Magyarországon 2019-es adatok alapján a 18–64 éves korosztályt vizsgálva, a megkérdezettek csupán 31,4%-a nem próbálta ki soha a szerencsejátékot (Paksi et al, 2019). Ez a szám rettentően kevésnek mutatkozik annak ellenére, hogy egy olyan tevékenységről van szó, mely függőséghez vezethet.

A szerencsejáték-függőségbe tartozik, az Amerikai Pszichiátriai Társaság alapján, amikor az érintett személynek ismétlődő, problémás a szerencsejátékkal kapcsolatos viselkedése. Ez pedig gondot jelent az egyén családjára nézve és a társadalom számára is. A felnőttek és a serdülők, akik ezzel küzdenek, nehezen kontrollálják e szokásaikat. Akkor is folytatni fogják ezen magatartást, amikor ez már súlyos gondot okoz (Colon-Rivera, 2021).

Az ókori Rómában azokat tekintették függőknek, akik nem tudták visszafizetni tartozásaikat, így arra kényszerültek, hogy szolgálják azokat, akiknek tartoznak. Ebből ered az a kifejezés, hogy valaminek a rabja. Az addikció, más néven függőség, mindennapjaink velejárója.

A hétköznapi használatban függőknek tekintjük azokat a személyeket, akik drog-, alkohol-, szex- vagy esetünkben szerencsejáték rabja. Az 1600-as évek elején teljesen más volt a jelentése az addikciónak. Ezt a kifejezést olyan személyek esetében alkalmazták, akik szenvedélyesen, teljes beleéléssel, lelkiismeretesen űzték valamilyen munkát, sportot, hobbit.

Eredetileg ugyanis a szó egyfajta elkötelezettséget jelentett. Ám már korábban is fellelhető volt a szó mögött egy negatív jelentéstartalom. Az addikció fogalmát ma a szenvedélybetegséggel azonos fogalomként szokás használni. Szendélybetegnek nevezzük azt az embert, aki nem tudja kontrollálni valamely szerrel (alkoholfogyasztás, droghasználat) vagy viselkedéssel (pl. szerencsejáték) kapcsolatos tetteit. Végül 2001-ben megszületett az addikció tudományos meghatározása, miszerint ez egy krónikus neurobiológiai kórkép, amelyek fölött a személy képtelen kontrollt gyakorolni, ezért ezeket kényszeresen újra és újra végrehajtja, illetve amelyek a személyre – és többnyire környezetére – károsak (Gábor, 2021).

Vannak olyan emberek, akikre igazak a fent említett jellemzők, ennek ellenére nem vallják magukat függőknek. Az addiktá válásban a különböző drogok, narkotikumok, alkohol, szerencsejáték használatának mennyiségén és gyakoriságán túl leginkább e dolgoknak az egyénre gyakorolt hatása számít. A függő személy akkor sem hagy fel a káros szer használatával, ha egyértelmű bizonyítékok igazolják annak jelentős egészségromboló mivoltát. Általában ezen embereket gyakran zavartság és ingerlékenység jellemzi.

Bármilyen függőségről is legyen szó, az nem csak pszichológiai okokra vezethető vissza, hanem különböző agyi folyamatokra, vegyületekre is. Biokémiaiilag minden függőség célja egy sajátos pszichológiai környezet kialakítása. Tehát mindezekből azt a következtetést lehet levonni, hogy az addikció so-

sem lehet tisztán pszichológiai, mert mindehhez szükségesek olyan biológiai folyamatok, amelyek együttese lehetővé teszi a függőség kialakulását (Gábor, 2021). Ez rendkívül veszélyes lehet az egyén jólétére. A sportfogadás esetében a személyek sokszor azért tesznek fel még több pénzt, hogy az addig elbukott összeget visszaszerezzék, melynek köszönhetően gyakran még mélyebb „gödörbe ássák” magukat. A nagy tétben fogadók ezenkívül még arról számoltak be, hogy mindezt a játék élvezetért is teszik, hiszen minél nagyobb összegben játszanak, annál nagyobb az izgatottságuk, és ez a fajta örömszerzés egész életükben vonzani fogja őket (Benson et al., 2021).

Benson et al. (2021) szerint kimutatható, hogy egy kóros szerencsejáték-függőben megjelenő kognitív torzítások mennyire befolyásolják az adott illető tiszta, racionális gondolkodását. Különbő hiedelmek egyfajta „kontroll illúziója” alakul ki a szerencsejáték-függőknél, ami alapján azt gondolják, hogy ők képesek az adott mérkőzés, játék végkimenetelét befolyásolni. Ilyen esetekben kerülnek a szerencsétlenséget okozható tárgyakat, személyeket, ezzel ellentétben viszont felerősödik bennük a szerencsehozó bálványok, babonák használata.

Különbő viselkedési szokásokban is megmutatkoznak kognitív torzítások. Ezekben a játékosok azt gondolják, hogy rendelkeznek minden olyan képességgel, szakmai tudással, háttérrel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy irányítani tudják a játékot. Legtöbb esetben ez a lottózásnál nyilvánul meg. Ez arra sarkallja a játékost, hogy tanulmányozza az előző forduló kimeneteleit, így felállítva magának különféle stratégiákat.

A játékos folyamatos részvételi késztetést érez, mivel úgy gondolja, hogy van a szerencsejáték felett kontrollja (Körmendi, 2011). Ez komorbidításban áll más káros formával, ilyen például az alkohol-függőség vagy a major depresszió. Major depresszióban szenvedő betegek elveszítik az érdeklődést a

külvilág iránt, magukba fordulnak. Elidegenedés jellemzi őket a munkájuk, a családjuk és a barátaik iránt.

Ezenkívül a betegeket állandó fáradtság gyötri, gyengének érzik magukat. A megszokott napi aktivitás akár a felére, rosszabb esetben a harmadára csökkenhet. A betegek étvágytalanságban szenvedhetnek, rendszerint rosszul alszanak, könnyen kerülnek feszült állapotba. Számos esetben a bűnözés is megjelenhet a sportfogadás megszálottjai között (Benson et al., 2021).

Egy amerikai kutatás volt az első, ami a szerencsejáték és a felsőoktatásban részt vevők kapcsolatát vizsgálta. Az egyetemistáktól megkérdezték, hogy ők milyen gyakran költöttek pénzt szerencsejátékra az elmúlt tanévben. A vizsgálatban azt is kutatták, hogy vajon ki az, aki többet él a sportfogadással: a sportolók, a fanatikus szurkolók vagy az inaktív egyetemisták. Ezek alapján a megkérdezettek 16%-a volt sportoló, 23%-a volt sportrajongó, és a maradék 61% az egyéb diákok. A válaszadók közül 42% jelölte be azt, hogy élnek a szerencsejáték adta lehetőségekkel. A három megkérdezett csoportot tovább vizsgálva, megállapították, hogy a sportolóknak és a fanatikusoknak is a 47%-a használta a szerencsejáték valamilyen formáját. Míg az egyéb diákok körébe tartozó fiatalok 38%-a játszik.

Ebből azt a következtetést vonták le, hogy azoknak, akiknek van valamifajta kötődésük a sporthoz, legyenek azok szurkolók vagy maguk a sportolók, nagyobb százalékban élnek a szerencsejátékkal. Ebben a vizsgálatban azt is megállapították, hogy több férfi egyetemista fogad, mint nő (Toben et al., 2007).

Mateo és Alguacil (2020) is arra az eredményre jutott egy felmérésben, hogy a sportolók körében többen tesznek meg fogadásokat, mint azok, akik inaktívak. Azt is megállapították még, hogy a serdülő fiatalok közül a fiúk gyakrabban költenek pénzt erre, mint a serdülő lányok. Összefoglalva, a legtöbb szakirodalomban arra tettek meg-

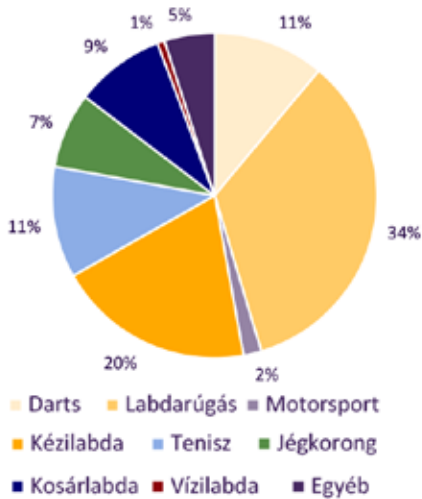
állapítást, hogy több a férfi fogadó, mint a nő.

Egy másik hasonló kutatásban 735 főt, 18 és 25 év közötti madridi fiatalok kérdeztek meg a sportfogadási szokásaikról. A 735 kitöltő több mint a fele, 50,2%-a nő, illetve a tesztalanyok 78,4%-a egyetemi hallgató volt. Űrlapjuk több kérdéskörre kiterjedt a sportfogadás kapcsán. A megkérdezettek 42,6%-a mondta azt, hogy élete során valamikor kötött már sportfogadást, ezekből 24,6% havonta legalább háromszor kötött, 13,5% ötnél többször. Azokból a résztvevőkből, akik már életük során valamikor kötöttek fogadást, nemi elosztásban 81,2% férfi, a maradék 18,8% pedig nő volt. A résztvevők 17,6%-a mondta azt, hogy online teszik meg tétjeiket, a túlnyomó többség, azaz 77,6% fogadóirodáknál fogad, és mindössze 4,8%-uk használja mindkét lehetőséget. Átlagosan 2,97 darab szelvényt adtak fel havonta. Nemek közötti elosztásban a férfiak sportfogadási száma magasabb, ők átlagosan 3,44 fogadást kötnek egy hónapban. A résztvevők szelvény-összeállításra szánt ideje átlagosan 3,41 óra volt. A fogadásra fordított összeg átlagosan 5,27 euróra rúgott. A különböző sportok közül a madridi fiatalok körében a labdarúgás a legnépszerűbb sport (Labrador és Vallejo-Achón, 2019).

ANYAG ÉS MÓDSZER

Kutatásunkhoz, amely a jelenlegi egyetemisták körére terjedt ki, online Google űrlapot készítettünk. Összeállítottunk egy harminckét kérdésből álló kérdőívet, mely több kérdésfajtát is magában foglalt. Tartalmazott nyílt és zárt kérdéseket, feleletválasztást, és többválasztást egyaránt. E kérdőívet 2022 márciusa és májusa között lehetett kitölteni. Ez idő alatt az egyetemisták viszonylag széles körét sikerült elérnünk.

Kérdőívünket 311 fő töltötte ki. A megkérdezettek közül 261 férfi és 50 nő kitöltő volt. Átlagéletkor 22,2 év. Egyetemi szakokra lebontva a megkérdezettek 45,5%-a sportszakos, 16,8%-a gazdaságtudományi,

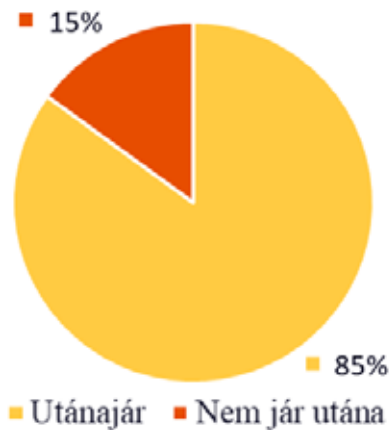

1. diagram

Milyen sportágakra fogadnak?

What type of sports do you bet on?

Sportágakat tekintve a legtöbben a labdarúgásra **34%**, kézilabdára **20%**, darts és teniszre **11-11%** tesz meg tétjeiket.

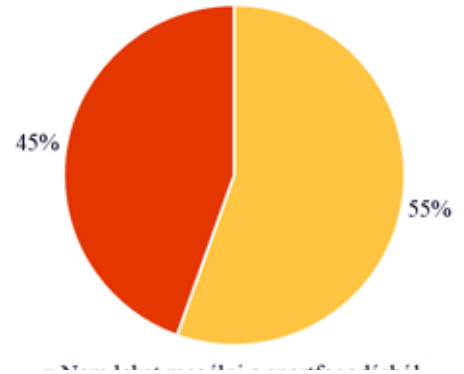

2. diagram

Utánajár-e a csapata aktuális helyzetének?

Do you follow the current situation of your favourite team?

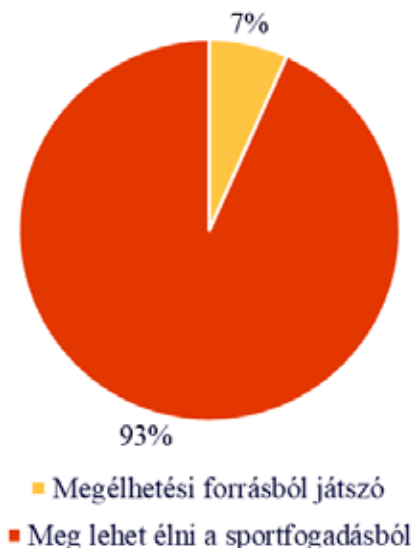
Kutatásunkban a megkérdezettek mindegyike köt a mérkőzés végkimenetelére fogadásokat. Ám ezeknek a játékosoknak 85%-a utána is jár annak, hogy éppen hogyan áll az a csapat, milyen a formája, van-e valamilyen probléma a csapat körül. Így megállapítható egyfajta tudatosság abban, hogy a játékosok milyen tetteket tesznek meg. Azonban meglepő módon a válaszadók 86,9%-ának nincsen megszokott fogadási rutinja, szokása.

3. diagram

Meg lehet-e élni a sportfogadásból?
Can you make a living from sports betting?

Vizsgálatunkban kíváncsiak voltunk arra is, hogy megélhetési forrás-e a szerencsejáték, vagy szimplán egy hazárdjáték. A válaszadók közel fele, 45%-a azt mondta, hogy meg lehet élni a sportfogadásból.

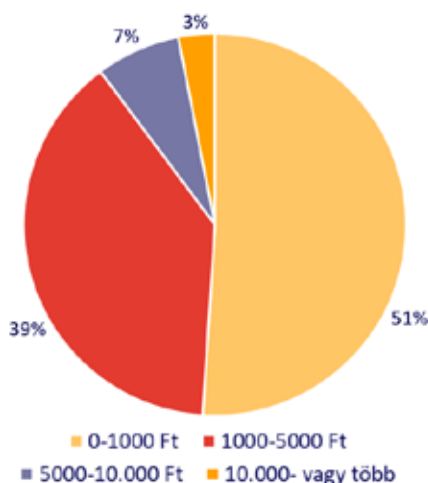

4. diagram

Ténylegesen mennyien élnek meg a sportfogadásból?

How many people actually make a living from sports betting?

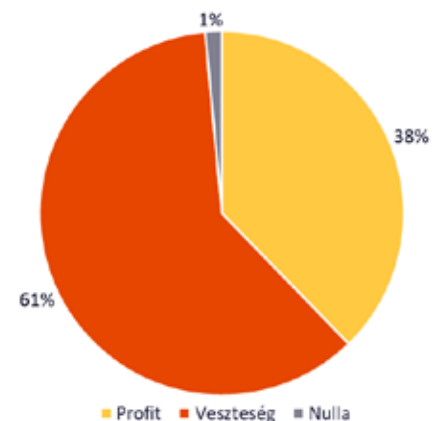
Ezek után azt a 45%-ot vettük alapul, akik úgy gondolták, hogy meg lehet élni a sportfogadásból. Mint a diagramon látható, mindössze 7% játszik valóban megélhetési forrásként, a maradék 93% pedig csak azt feltételezi, hogy meg lehet ebből élni.

5. diagram

Mekkora összegben fogadnak?
How much do you bet?

Vajon mekkora összeget szánnak fogadásokra? A diagramon látható, hogy a játékosok 51%-a maximum 1000 forintot, közel 40%-a 1000 és 5000 között, de vannak olyanok is, akik több mint 10 000 forintot költenek el erre a szenvedélyükre.

6. diagram

Nyereségesen vagy veszteségesen játszanak?
Do you gamble profitably or unprofitably?

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a megkérdezettek között milyen arányban van a profittal rendelkezők és a veszteségesek aránya. Az ábrán jól látszik, hogy nyereséggel 38%, 1% nullán, míg a játékosok 61%-a mínuszban van. Ebből megállapítható, hogy sokkal többen veszítenek a sportfogadás során, mint akik nyernek.

TEHETSÉGGONDOZÁS – TANULMÁNY

14%-a orvosi-egészségtudományi, 12,9%-a mérnöki, és 10,8%-a egyéb karon tanul. A demográfia adatok mellett vizsgáltuk a sportfogadások rendszerességét, rutinját, és az egyénre gyakorolt hatásán túl, annak sikerességét is. Az adatok kezelésére Excel táblázatot alkalmaztunk. Az ebben összesített adatokból átlagot, illetve százalékot számoltunk.

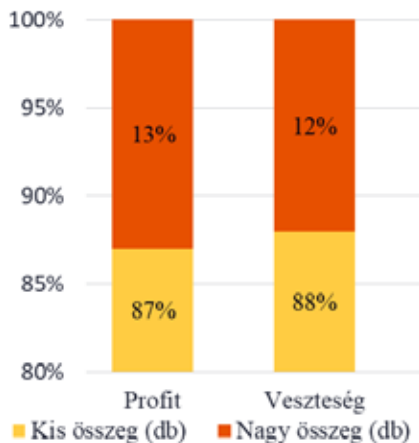
EREDMÉNYEK

Kérdőívünket 311 fő töltötte ki, melynek átlagéletkora 22,2 év volt. A megkérdezettek 90%-a már 18 éves kora óta köt fogadásokat, sőt sokan akadnak, akik már 18 éves koruk előtt éltek ezzel a játékkal. Vizsgáltuk e tevékenységnek a rendszerességét is. A megkérdezettek többsége, 54% alkalmanként, további 20% hetente, 11% havonta, és 15% jelölte be azt, hogy napi rendszerességgel köt fogadásokat.

Megkérdeztük az egyetemistákat, hogy más keretre szánt pénzből játszott-e el már (rezi, étkezés, utazás) eddig? Sajnos a válaszadók 13%-a igennel felelt. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy a sportfogadás miatt volt-e arra példa, hogy nem jutott pénz valamilyen alapszükségletre (lakhatás, étkezés). Szomorú, hogy a válaszadók 10%-ánál már előfordult ilyen.

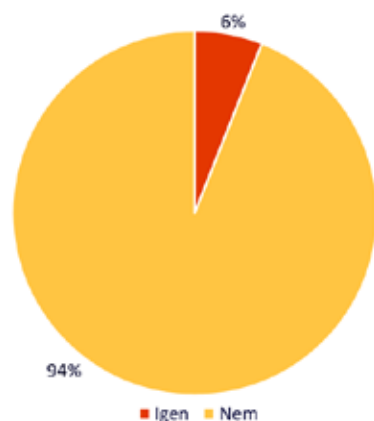
KÖVETKEZTETÉS

Kutatásunk során arra a megállapításra jutottunk, hogy az egyetemisták körében nagyon népszerűek a szerencsejátékok, ezen belül a sportfogadás. Ebből a szempontból legkedveltebb sportágak a labdarúgás, kézilabda, darts, tenisz. Bebizonyosodott az is, hogy a fogadók 85%-a utánajár annak a csapatnak a tabellán elfoglalt pozíciójának, pillanatnyi formájának, játékoskeretének, a klubot esetlegesen érintő tényezőknek, melyekből a mérkőzésekkel kapcsolatos fogadásokat megkötik. Ebből arra következtetünk, hogy fellelhető bizonyos tudatosság a játék során. Azonban azt is fontos megemlíteni, hogy eredményeink alapján a fogadó egyetemistákban kognitív

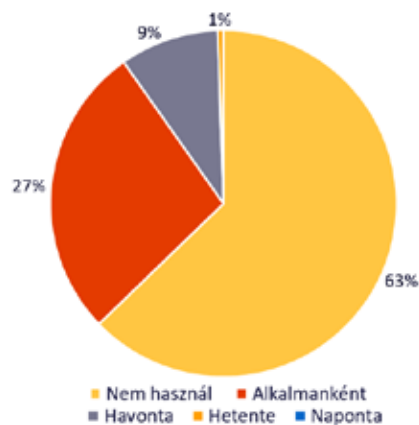
7. diagram
Mekkora összegben fogadnak?
How much do you bet?

Ebből adódóan az is érdekelt minket, hogy kis vagy nagy téttel játszanak azok, akik veszteségesek, és akik nyereségesek. A kis összeg 5000 forintig terjedt, míg a nagy fogalmán az 5000 forint feletti fogadásokat határoztuk meg. Mint láthatjuk az oszlopdiagramon, a veszteségben lévő játékosok 12%-a az, aki nagy összegben fogad, és túlnyomó többsége, 88% pedig kis tételekben játszik. Érdekesség, hogy a profitban lévő játékosok hasonló eredményt mutatnak. E szerint a fogadást kötők 13%-a nagy összegben, a többség, 87% kicsiben játszik. Feltételezésünk szerint ez annak tudható be, hogy az egyetemistáknak valószínűleg nincsen olyan mértékű jövedelmük, vagy akkora anyagi forrásuk, amivel a sportfogadást nagyobb tételekben tudnák játszani.

9. diagram
Függőnek érzi magát?
Do you consider yourself addicted?

Az utolsó és egyben legérzékenyebb kérdéskörünk a szerencsejáték-függőségre terjedt ki. A megkérdezettek többsége, 54% alkalmanként köt fogadásokat, további 20% hetente, 11% havonta, és a 15% jelölte be azt, hogy napi rendszerességgel. Azonban ennek ellenére a megkérdezettek csak 6%-a tartja magát függőnek.

8. diagram
Milyen gyakran játszanak más szerencsejátékot?
How often do you play other forms of gambling?

Ezek után az egyetemisták fogadási szokásait vizsgáltuk. 40% játszik internetes felületen, 23% fogadóirodában és 37% mindkettőt használja. A többség 76% egyedül, 21% társaságban, és 3% mindkét formában fogad. Saját bevallásuk szerint a megkérdezettek közül 55% már legalább egyszer nyert nagyobb összeget. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy játszanak-e más szerencsejátékot a sportfogadáson kívül (póker, lottó, kaparós sorsjegy stb.)? 63% nem játszik, 27% alkalmanként, 9% havonta, és mindössze 1% az, aki hetente játszik.

10. diagram
A napi rendszerességgel játszó függőnek érzik magukat?
Do gamblers who play on a daily basis consider themselves addicted?

A következő kérdésnél a napi rendszerességgel játszó 15%-ot vettük alapul. Megkérdeztük, hogy annak ellenére, hogy mindennap játszik, szerencsejáték-függőnek érzi-e magát. 55% azt válaszolta, hogy igen, míg 45% úgy gondolja, hogy nem az.

torzítások jelennek meg. Azt hiszik, hogy azzal, hogy tájékozódnak a csapat helyzetéről, képesek megjósolni a mérkőzés végkimenetelét.

A játékos azáltal, hogy időt tölt, hogy a megfelelő stratégiát felépítse, állandósítja magában a szerencsejáték zavart, miszerint a hozzá értő tudással rendelkezik ahhoz, hogy egy választott mérkőzésnek a végeredményét „befolyásolni” tudja (Körmendi, 2011). A sportfogadási szokásaikat nézve játszanak fogadóirodában és interneten egyaránt, viszont a többség egyedül szeret játszani, és csak kis részük társaságban. Az eredményeink alapján sokkal többen gondolják úgy, hogy meg lehet élni a sportfogadásból, mint ahányuknak valóban megélhetési forrás.

A válaszokból kitűnik, hogy csak 7% játszik valóban a célból. Azonban a megkérdezettek több mint 60%-a veszteséges, függetlenül attól, hogy kis vagy nagy tétet tesznek meg a fogadások során. Úgy gondoljuk, hogy az egyetemisták játékokra szánt keretösszege nem mondható nagyknak.

A szakirodalomra visszatekintve, sok esetben a nagy összegben fogadók pusztán csak a fogadás élvezete miatt raknak meg nagyobb tétet. Ebből következően, az embereknek nem számít a megszállottság, függőség kialakulása szempontjából, hogy profitban vagy veszteségben vannak (Benson et al., 2021). Véleményünk szerint, a megkérdezettek egy része nincs tisztában a függőség fogalmával, vagy nem ismeri fel magán a jeleket, miszerint a viselkedésük rendszeres és viszáterő.

A vizsgálatunkban részt vevők közel fele azt jelölte be, hogy nem szerencsejáték-függő, pedig napi rendszerességgel fogadnak. Gábor (2021) szerint, ha valaki felismeri ezeket a jeleket, és megpróbál ellenállni a szerencsejáték utáni vágyának, de minden olyan alkalomkor, amikor megvonja magától a játékot, visszatér hozzá, akkor az a játékos valóban szerencsejáték-függő (Gábor, 2021). Érdekesként itt megemlíthetjük, hogy a megkérdezett egyetemisták kétharmada más szerencsejátékot nem űz, sőt a többiek is csak alkalmanként vagy ritkábban.

Azonban fontos elmondanunk, hogy kutatásunk során az addikció másik meghatározó elemét nem vizsgáltuk, mégpedig, hogy az egyén viselkedése problémát jelent-e önmagára, a családjára, esetleg a társadalom számára.

Ezen felül számos más tünete, illetve kórképe lehet a függőségnek. Ebből adódóan nem tudhatjuk pontosan, hogy igazi szerencsejáték-függők voltak-e azok, akik a kutatásunkban azt választották, hogy mindennap fogadnak.

Sajnos a megkérdezett egyetemisták között is vannak már olyanok, akik a lakhatásukra és étkezésükre szánt keretösszegükből fogadásokat kötnek, ezzel veszélyeztetve a mindennapi életüket.

Mint az eredményeink és korábbi kutatások mutatják, a sportfogadásnak számos negatív hatása van, mely kihat az emberek életminőségére, családjára, a közösségére, így fontos lenne, hogy csökkentsük azoknak a számát, akik e problémával küzdenek.

IRODALOMJEGYZÉK:

Benson, G. N. – Munayi, S. P. – Wanjira, J. & Inyega, J. (2021): Examining the effects of online sports betting on the perceived economic wellbeing of student-athletes. *Research in Business & Social Science*, 10 (7), 2147–4478. DOI:10.20525/ijrbs.v10i7.1435

Gábor, M. (2021): Sóvárgás démona. Open Books, Budapest ISBN: 9789635720576

Gerstein, D. – Hoffman, J. – Larison, C. (1999): Gambling impact and behavior study. National Opinion Research Center, University of Colorado. DOI: 10.3886/ICPSR02778.v2

Keresztes, G. – Szabó, Cs. (2018). Tavasz szél. Doktoranduszok Országos Szövetsége, Tanulmánykötet Budapest DOI: 10.23715/TSZ.2018.3

Labrador, F. J. – Vallejo-Achón, M. (2019). Prevalence and Characteristics of Sports Betting in a Population of Young Students in Madrid. *Journal of Gambling Studies*, 36 (2020), 297–318. DOI: 10.1007/s10899-019-09863-y

Mateo, J. – Alguacil, M. (2020). Gambling and sports betting by teenagers. *Journal of Physical Education and Sport*, 20 (2), 605–614. DOI:10.7752/jpes.2020.02089

Paksi, B. – Pillók, P. – Magi, A. – Demetrovics, Zs. – Felvinczi, K. (2019). Az Országos Lakossági Adatfelvétel az Addiktológiai Problémákról. 2019 (OLAAP) reprezentatív lakossági felmérés módszertana, *Neuropsychopharmacol Hungarica*, 23 (1), 184–207.

Toben, F. N. – Richard, A. L. – Debi, A. L. – Michael, S. – Howard, J. S. – Henry, W. (2007): Sports Betting and Other Gambling in Athletes, Fans, and Other College Students. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 78 (4), 271–283. DOI: 10.1080/02701367.2007.10599425

INTERNETES FORRÁSOK:

1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről, 1. § (1). Elérhető: net.jogxtar.hu/jogszabaly?docid=99100034.tv.

Colon-Rivera, H. (2021): What is gambling disorder? American Psychiatric Association (online folyóirat). Elérhető: pxspsychiatry.org/patients-families/gambling-disorder/what-is-gambling-disorder.

Körmendi, A. (2011): Kognitív torzítások és személyiségvonások vizsgálata szerencsejátékosoknál. Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma (online folyóirat) Elérhető: hdl.handle.net/2437/109307